

چگونه توانستم انگیزه و لذت کتابخوانی را در کلاس (مجازی و حضوری) افزایش دهم

مارال ثانی ۱ و اکرم عطایی ۲

۱. آموزش و پرورش استان تهران

۲. آموزش و پرورش استان تهران

چکیده

کتاب بهترین دوست انسان ها است و بزرگان و دانشمندان جملات زیادی در خصوص فواید مطالعه کتاب های مختلف گفته اند. یکی از مفیدترین کارها در زمان اوقات فراغت خواندن کتاب است با مطالعه کتاب های مختلف تجربه ها و درس های بزرگی را میتوان آموخت و در زندگی خود این درس های ارزشمند را به کار گرفت. از این رو بزرگان و دانشمندان همواره به انسان ها تاکید می کنند، در طول زندگی خود از خواندن کتاب های پرمحتوی و ارزشمند غافل نشوند.

واژگان کلیدی: انگیزه، لذت کتابخوانی، کلاس (مجازی و حضوری)، مطالعه، اوقات فراغت.

توصیف وضع موجود:

اینجانب مارال ثانی آموزگار که در سال گذشته (۱۴۰۰-۱۴۰۱) توفیق این را داشتم که در یکی از دبستان های خوب جنوب شهر تهران، دبستان عدالت، واقع در منطقه ۱۵ با چیزی حدود ۱۰۲۰ دانش آموز و ۲۹ کلاس درس خدمت کنم. کلاس ۶/۲ که ۳۶ دانش آموز داشت.

در این یکی دو سال اخیر با وجود این بیماری منحوس همه ما آموزگاران و حتی اولیاء دانش آموزان با این چالش مواجه هستیم که دانش آموزانمان دچار یک بی حوصلگی و بی انگیزگی هستند و به دلیل در دسترس بودن وسایلی چون تبلت و گوشی های هوشمند و دسترسی راحت به اینترنت دانش آموزان از بقیه فعالیت های مناسب مانند فعالیتهای ورزشی، هنری، مطالعه آزاد و... به دور مانده اند و کلاس من نیز از این مسئله مستثنی نبود و در اواسط سال تحصیلی به فکر این بودم که چگونه میتوانم این نقصان را در کلاس خودم جبران کنم.

شواهد ۱:

عدم دسترسی دانش آموزان به کتابهای جدید و به قول خودشان نو و تمیز و همچنین استفاده نکردن معلمان و اهمیت ندادن خانواده ها و قرار ندادن هزینه کافی برای کتابهای خارج از مدرسه باعث شده بود ساعات کمتری را صرف مطالعه نمایند. اما این موضوع همچنان در ذهنم رادگیر خود کرده بود.

بنابر این به دنبال راهکاری بودم و در این راستا با مدیر و معاون آموزشی و همکارانم نیز صحبت نمودم.

ارائه راهکار موقتی

در ابتدا تصمیم گرفتم موضوع را با مدیریت محترم مدرسه مان و پس از ایشان با سرکار خانم بروغنی مربی تربیتی دبستان مطرح نمایم و از تجربیاتشان در این زمینه استفاده کنم و از ایشان درخواست داشتم چنانچه در گروههای همکاران در مدارس دیگر عضو هستند، مرا از فعالیتهای مدارس دیگر مطلع نمایند.

همزمان از دبستان دیگری که در مدارس مختلف می شناختم پرس و جو نمودم.

از جمله با خانم ها مرادی و ابراهیمی از دبستان علی اکبر طالبی (ناحیه ۱ ری) و خانم ربیعی (دبستان سما) و چند همکار دیگر در مدارس مختلف همفکری نمودم.

همزمان در کلاس مجازی از دانش آموزانم خواسته بودم برای گروه واتساپ که با نام (قصه های خوب برای بچه های خوب) تشکیل داده بودم و آنها را در آن گروه عضو نموده بودم، قصه بخوانند و فایل صوتی قصه خوانی خود را برای قرار دادن در گروه برایم ارسال نمایند.

یکی دیگر از فعالتهایی که در این زمینه انجام دادم در آستانه میلاد رسول اکرم(ص) کتابی به نام (آنچه کودکان میپرسند) را تهیه نمودم. از صفحات کتاب عکس گرفتم و در گروه کلاسی عکس ها را ارسال نمودم و از دانش آموزان خواستم به عنوان تکلیف یکی از صفحات کتاب را انتخاب نمایند و کلیپ صفحه خوانی را برای سرگروه ارسال نمایند و در نهایت سه کلیپ زیبا از کتابخوانی دانش آموزان آماده شد که در کانال آموزشی خانم ثانی در آپارات بارگذاری نمودم.

از جمله اقداماتی که در زمینه تشویق و ایجاد انگیزه مطالعه برای کلاس‌م انجام دادم تهیه ۹ عدد کتاب رمان نوجوان از انتشارات کانون پرورش فکری به عنوان جایزه یک ماه روزه داری بود. که تقریباً مقارن با روز معلم بود. دانش آموزانم واقعا لذت بردند.

یکی دیگر از فعالیتهایی دیگری که انجام دادم در یکی از ساعتهایی که زنگ ورزش کلاس بود و من به جای یکی از همکاران در کلاس سوم بودم، از دانش آموزان خواستم تا این زنگ را به کتابخوانی سپری کنیم و از کتابهای شخصی خودم که مربوط به گروه سنی ب بود استفاده نمودم. استقبالشان بی نظیر بود.

اقدام بعدی من این بود که تعداد زیادی از کتابهای کتابخانه خصوصی خودم در منزل را به مدرسه می بردم و به امانت به دانش آموزان می دادم. شاید باورش سخت باشد که آنقدر از این کتابها استقبال کردند که حتی داشتم دانش آموزی که تعداد ۴ کتاب داستان را در زنگ های تفریح یک روز مطالعه نمود.

شواهد ۲:

ایجاد اشتیاق زیاد برای مطالعه به این شیوه بین دانش آموزان

درخواست های مجدد و مکرر در روزهای آتی برای به امانت گرفتن کتابهای بیشتر در روزهای آینده
علاقه دانش آموزان برای آوردن کتابهای شخصی خودشان و امانت دادن به همکلاسی هایشان
اهدا کتاب از طرف دانش آموزان به کتابخانه کلاسشان

ارزشیابی :

در اواخر سال تحصیلی با توجه به اقداماتی که انجام داده بودم متوجه ایجاد علاقه و اشتیاق در مطالعه بین دانش آموزانم شدم.
خدا را شاکرم که در مدت زمان محدودی که داشتم توانستم انگیزه و شوق مطالعه را در دانش آموزانم افزایش دهم.

پیشنهاد :

در نهایت با توجه به نتایجی که پس از این پژوهش بدست آوردم به عنوان عضو کوچکی در امر آموزش ، موارد زیر را به عنوان
پیشنهاد به همکاران عزیزم بیان می کنم.

- استفاده از کتابهای غیر درسی و البته مرتبط با موضوعات کتابها از جمله دروس علوم و اجتماعی که قطعاً با نتایج متفاوتی روبرو خواهید شد.
- تشکیل و تقویت کتابخانه های کلاسی
- ترغیب دانش آموزان برای اهدا کتابهای مطالعه شده خود به کتابخانه مدرسه
- معرفی کتابهای خوبی توسط خود دانش آموزان (که مطالعه نموده اند) به امید اینکه بتوانیم هرچه بیشتر و بهتر در جهت آبادانی ایران عزیزمان کوشا باشیم.

منابع

- ساغروانیان محمد. ۱۳۹۲ بررسی تأثیر آموزش برنامه ای و سخنرانی بر افزایش میزان شناخت دانش آموزان درباره راه های پیشگیری از انتقال ایدز. پایاننامه کارشناسی ارشد. مشهد: دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۸۷). روانشناسی پرورشی نوین. تهران: دوران.
- شعبانی، حسن. (۱۳۸۲). روش تدریس پیشرفته (آموزش مهارت‌ها و راهبردهای تفکر). تهران: سمت.
- صفایی مقدم، مسعود؛ مرعشی، سید منصور؛ پاب سرشت، محمد جعفر؛ باقری، خسرو و سپاسی، حسین. ۱۳۹۶. بررسی تاثیر روش اجتماع پژوهشی در برنامه آموزش فلسفه به کودکان بر پرورش مهارت های استدلال دانش آموزان پسر پایه سوم راهنمایی مدرسه نمونه دولتی اهواز. مجله علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، دوره سوم، سال سیزدهم، شماره ۱، صص ۱۲-۲۱.
- طیبه معتمدی، ۱۳۹۳، پیامد سلامت، مجله دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران دوره ۸ شماره ۶ بهمن و اسفند عباسی یادکوری، مروارید(۱۳۸۱)، بررسی محتوای کتاب مطالعات اجتماعی مقطع متوسطه در پرورش مهارت‌های تفکر انتقادی بر مبنای دیدگاه اجتماعی برنامه درسی، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته‌ی برنامه‌ریزی درسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- عرب مازار یزدی، علی (۱۳۸۴) مهارت‌ها در تفکر انتقادی. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی
- عطاءاللهی زهرا، ۱۳۹۵. بررسی مقایسه ای تأثیر دو روش آموزش سخنرانی و مبتنی بر حل مسأله بر میزان یادگیری دانشجویان پرستاری. پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- علیوندی وفا، مرضیه(۱۳۸۵)، بررسی رابطه تفکر انتقادی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه تبریز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا.
- قریب میترا، ربیعان مصطفی، صلصالی مهموش، حاجی زاده ابراهیم، صبوری کاشانی احمد، خلخالی حمید رضا. ۱۳۸۸ مهارت‌های تفکر انتقادی و گرایش به تفکر انتقادی در دانشجویان ترم اول و آخر مدیریت خدمات بهداشتی- درمانی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. تابستان
- کانت، ایمانوئل (۱۳۹۷) نقد قوه حکم. ترجمه عبدالکریم رشیدیان. تهران: نشر نی.
- کومیز، فیلیپ هال (۱۳۹۳) بحران جهانی آموزش و پرورش: چشم انداز آن از دهه هشتاد. ترجمه فریده آل آقا. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- کریمی نقندر مریم، رهنما رهسپار مریم، گل افروز مهدی، محسن پور محدثه. ۱۳۸۹ «بررسی تفکر انتقادی کارورزان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی سبزوار». مجله دانشکده پرستاری و مامایی رازی کرمان. سال دهم، شماره ۱۹، بهار و تابستان
- گریسون، دی. آر. و آندرسون، تری. (۱۳۹۵) یادگیری الکترونیکی در قرن ۱۲. ترجمه اسماعیل زارعی زوارکی و سعید صفایی موحد. تهران: علوم و فنون.
- مارزینو آرچی، ۱۳۸۱، ابعاد تفکر در برنامه‌ریزی درسی و تدریس. ترجمه احقر قدسی، تهران. چاپ یسطرون.

مایرز، چت (۱۳۸۶)، آموزش تفکر انتقادی، ترجمه ی خدایار ایلی، تهران، انتشارات سمت.

مصلی نژاد، لیلیا و سبحانیان، سعید. ۱۳۹۸. بررسی تفکر انتقادی آموزش مجازی و سنتی رشته کامپیوتر. مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی. ۲ (۱) ۲۱۲- ۲۱۲

معروفی، یحیی؛ سید محمد شبیری و محمد یعقوبی(۱۳۸۸)، جایگاه تفکر انتقادی در محتوای کتاب مطالعات اجتماعی دوره متوسطه، مجله پژوهش علوم انسانی، سال دهم، شماره ۲۶، صص ۲۶۵-۲۴۹.

معطری مرضیه، عابدی حیدرعلی، امینی ابوالقاسم، فتحی آذر اسکندر. ۱۳۸۱، تأثیر بازاندیشی بر مهارت‌های تفکر انتقادی دانشجویان پرستاری شهرستان تبریز. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. شماره ۴ ص ۵۵-۶۰

مایرز، چت. (۱۳۹۴). آموزش تفکر انتقادی (ترجمه خدایار ایلی). تهران: سمت.

نایجل واربرتون، ۱۳۸۸، اندیشیدن (فرهنگ کوچک تفکر انتقادی)، ترجمه محمدمهدی خسروانی، تهران: علمی و فرهنگی، نقیب زاده، میر عبدالحسین (۱۳۸۷)، درآمدی به فلسفه، چاپ دهم، تهران، انتشارات طهوری.

نیل براون، ام و استوارت ام. کیلی. (۱۳۹۳) راهنمای تفکر نقادانه: پرسیدن سؤال‌های به‌جا. ترجمه کورش کامیاب. ویرایش سوم. چاپ سوم. انتشارات مینوی خرد،

نیکروان مفرد فرهاد. ۱۳۶۹ آموزش در حیطه روانی حرکتی. خلاصه مقالات اولین سمینار آموزش پرستاری و مامایی. بهمن . دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی شهید بهشتی. تهران.

هاشمیان نژاد، فریده (۱۳۸۰) ارائه چهارچوب نظری درخصوص برنامه درسی مبتنی بر تفکر انتقادی در دوره ابتدایی با تاکید بر برنامه درسی مطالعات اجتماعی « رساله دکتری، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران.